

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 10
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward"

**แนวคิดทฤษฎีการเล่าเรื่องกับค่านิยมคนไทยเชื้อสายจีนในละครโทรทัศน์
 เรื่อง เลือดข้นคนจาง**

**Study the storytelling theory with values Chinese - Thai in
 "Blood is thicker than water"**

ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญยง สุขทาพจน์
 อาจารย์ประจำสาขาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์
 คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
 E-Mail : bunyanuch.so@spu.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดทฤษฎีการเล่าเรื่องค่านิยมคนไทยเชื้อสายจีนในละครโทรทัศน์ เรื่อง เลือดข้นคนจาง โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาจากละคร ประกอบกับการสัมภาษณ์นักวิจารณ์ละคร และสัมภาษณ์กลุ่มผู้ชมละคร

ผลการศึกษาพบว่า 1) ที่มาของเรื่องละครเป็นสื่อที่ให้ทั้งแง่คิด ความรู้ และความบันเทิง จึงเป็นที่น่าสนใจในการศึกษาถึงทฤษฎีการเล่าเรื่องนั้นมีการเปลี่ยนผ่านจากคนจีนรุ่นเก่าไปถึงคนไทยเชื้อสายจีนรุ่นใหม่ การดูแลคนในครอบครัวคนไทยเชื้อสายจีนตามค่านิยม จึงมีฉากสำคัญที่เกิดขึ้นในตอนต่างๆ เช่น การคลุมถุงชน กงสี ความรัก และความสำคัญที่มีต่อลูกชายมากกว่าลูกสาว และการให้ความสำคัญกับหลานชายคนแรก ของตระกูลเป็น "ตัวชูโรง" ด้วยปมดังกล่าวจึงทำให้น่ามาซึ่งความขัดแย้ง อิจฉาริษยา และนำมาสู่การฆาตกรรมของสมาชิกในครอบครัวขึ้น 2) โครงเรื่องและการดำเนินเรื่อง มีการดำเนินเรื่องไปตามขนบการเล่าเรื่องจนเกิดปมปริศนา "ใครฆ่าประเสริฐ" 3) ค่านิยม เพื่อให้ผู้ชมได้ขบคิด และนำไปเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต ประกอบด้วยค่านิยม 6 ด้าน คือ ค่านิยมอันเกิดจากศาสนาและความเชื่อ ค่านิยมด้านประเพณีคนไทยเชื้อสายจีน ค่านิยมด้านความรัก ค่านิยมเรื่องเพศ ค่านิยมเกี่ยวกับความกตัญญูกตเวทิต์ ค่านิยมด้านการศึกษา ทฤษฎีการเล่าเรื่องกับค่านิยมของคนไทยเชื้อสายจีนของละคร ตัวละครที่ไม่ได้จบลงอย่างหดหู่ แต่แฝงไว้ซึ่งแง่คิดในการใช้ชีวิต มีการแก้ไขปัญหาอย่างมีทางออก และวิธีการแก้ไขปัญหา ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในสังคมมนุษย์ที่เริ่มต้นมาจากคำว่าครอบครัว จึงถือได้ว่าเป็นสถาบันพื้นฐานทางสังคมที่มีบทบาทสำคัญที่สุด

คำสำคัญ : ค่านิยม คนไทยเชื้อสายจีน ละครโทรทัศน์

ABSTRACT

The objective of this research is to study the concept of the narrative theory of values of Thai-Chinese race value in "In family We Trust" television drama. By using qualitative research methodology with content analysis from the drama, together with the drama critics interview And interviewing the theater audience.

The results showed that 1) the source of the matter Drama is a medium that gives both thought, knowledge and entertainment. It is interesting to study that the narrative

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 10
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward"

theory has changed from the old Chinese to the new generation of Chinese descent. Caring for people in Thai families of Chinese descent according to values are important scenes that occur in various episodes such as arranged marriage, common funds and treats daughters likes outsiders, prefers son more than the daughter and treat the first nephew as the “Big Brother” which bringing family conflict especially jealousy that the main clue leads to the murder of “Prasert”, The big brother of the family. 2) storyline and story There is a story based on storytelling until the puzzle "Who killed the Prasert” 3) Values for viewers And used as a way of life Consists of 6 values: which are values derived from religion and belief, Chinese traditional values, love values sexual values, the values of gratitude and educational value the storytelling theory and Chinese values relation . The life of the character does not end in a dreamy way but conceal the thought of living. Troubleshooting a solution and the correct way to solve the problem is fundamental in human society, starting with the family That are considered as the most important social institutions.

KEYWORDS : values, Chinese-Thai, drama

บทนำ

ละครเรื่อง เลือดข้นคนจาง ได้สร้างปรากฏการณ์ใหม่ให้กับวงการละครไทยเป็นกระแสที่ดังมากที่สุด ในออนไลน์ ซึ่งหลังจากละครได้ออกอากาศไปไม่นานก็มีคำฮิตติดกระแสพร้อมแฮชแท็กคำว่า “ใครฆ่า ประเสริฐ” จนติดอันดับสูงสุดตามสื่อโซเชียลต่างๆ คนดูนั่งตามลุ้นว่าใครฆ่าประเสริฐ ละครเลือดข้นคนจาง ภาษาอังกฤษ : In Family We Trust เป็นละครโทรทัศน์ไทย แนวดราม่า-สืบสวนสอบสวน ผลิตโดยบริษัท เดอะวัน เอ็นเตอร์ไพรส์ และนาดาวบางกอก ออกอากาศทางช่องวัน ทั้งหมดรวม 18 ตอน จึงเป็นที่น่าสนใจในการศึกษาถึงแนวคิดทฤษฎีการเล่าเรื่องกับค่านิยมคนไทยเชื้อสายจีน ที่สามารถสร้างความนิยมไปทั่วประเทศ และการเล่าเรื่องในละครมีความสำคัญในการโน้มน้าวผู้ชมให้ติดตามชมละคร เพื่อนำองค์ความรู้ได้มาเป็นแนวทางในการพัฒนาวงการละครไทยให้โด่งดังในระดับสากล

นักวิจารณ์ภาพยนตร์และกลุ่มผู้ชมได้ให้ความเห็นว่า จุดด้อยของละครไทยคือส่วนใหญ่จะเป็นละครที่นำมาจากนวนิยายมาเขียนเป็นบทละคร บางเรื่องก็ทำสนุกแต่บางเรื่องก็ทำได้ไม่สนุกเท่านวนิยาย ละครไทยส่วนใหญ่จะมีแนวเรื่องที่ซ้ำกัน ส่วนจุดเด่นของละครไทยคือสามารถเข้าถึงได้ง่าย มีเอกลักษณ์ ให้แง่คิด คำสอน การนำไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต และความบันเทิงให้กับผู้ชม จึงเป็นที่น่าสนใจในการศึกษาถึงทฤษฎีการเล่าเรื่องในละครเลือดข้นคนจางที่สามารถสร้างปรากฏการณ์ใหม่ให้กับวงการละครไทย เป็นกระแสที่ดังที่สุดในออนไลน์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- (1) เพื่อศึกษาทฤษฎีการเล่าเรื่อง กรณีศึกษาละคร เรื่อง เลือดข้นคนจาง
- (2) เพื่อศึกษาค่านิยมของครอบครัวคนไทยเชื้อสายจีน กรณีศึกษาละครเรื่อง เลือดข้นคนจาง

ขอบเขตการวิจัย

ศึกษาการเล่าเรื่องและค่านิยมของละครไทยเรื่อง เลือดข้นคนจาง สามารถสร้างปรากฏการณ์ใหม่ให้กับวงการละครไทย เป็นกระแสที่ดังมากที่สุดในออนไลน์

การทบทวนวรรณกรรม

กล่าวโดยสรุป งานวิจัยที่มีการศึกษาค้นคว้ามาแล้ว เป็นเรื่องเกี่ยวกับการเล่าเรื่องและค่านิยมของคนไทยเชื้อสายจีนของละครไทย ซึ่งในประเทศไทยยังไม่พบงานวิจัยที่พูดถึงละครไทยกับค่านิยมของคนไทยเชื้อสายจีน โดยการเล่าเรื่องนั้น ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารระหว่างบุคคล หรือเป็นการสื่อสารผ่านสื่อกลางใดๆ ก็ตาม การเล่าเรื่องมักใช้โดยทั่วไป เมื่อกล่าวถึงเรื่องเล่า หรือการเล่าเรื่องในศาสตร์ต่างๆ การเล่าเรื่อง เป็นวิธีการส่งสารที่มีโครงสร้างและองค์ประกอบที่ชัดเจน นั่นคือต้องมีตรรกะของการเล่าตนเอง โดยมีองค์ประกอบของการเล่าเรื่อง ได้แก่ โครงเรื่อง (Plot) แก่นเรื่อง (Theme) ความขัดแย้ง (Conflict) ตัวละคร (Character) ฉาก (setting) และมุมมองในการเล่าเรื่อง (Point of view) เป็นหลัก จึงสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีการเล่าเรื่องกับค่านิยมคนไทยเชื้อสายจีน ที่สร้างความนิยมไปทั่วประเทศ ซึ่งตัวละครที่ไม่ได้จบลงอย่างหดหู่เพียงอย่างเดียว แต่แฝงไว้ซึ่งแง่คิดในการใช้ชีวิต มีการแก้ไขปัญหาอย่างมีทางออก และวิธีการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสม งานวิจัยชิ้นนี้จึงมุ่งเน้นที่ศึกษาในส่วนของการเล่าเรื่องกับค่านิยมคนไทยเชื้อสายจีนที่ประสบความสำเร็จทั้งยังสร้างปรากฏการณ์ใหม่ให้กับวงการละครไทย เป็นกระแสที่ดังมากที่สุดในออนไลน์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการศึกษา 3 วิธีได้แก่ การวิเคราะห์ตัวบท (Textual Analysis) โดยศึกษาจากเอกสาร สื่อโทรทัศน์ และสื่ออินเทอร์เน็ต การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) บุคคลที่เป็นนักวิจารณ์ภาพยนตร์ และการสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus Group) ผู้ละครเรื่องเลือดข้นคนจาง โดยผู้วิจัยใช้การนำเสนอแบบพรรณนาวิเคราะห์ แบบพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Description) เพื่อศึกษาวิเคราะห์ทฤษฎีการเล่าเรื่อง และค่านิยม

ผลการวิจัย

ทฤษฎีการเล่าเรื่องกับค่านิยมคนไทยเชื้อสายจีน

การเล่าเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารระหว่างบุคคล หรือเป็นการสื่อสารผ่านสื่อกลางใดๆ ก็ตาม การเล่าเรื่องมักใช้โดยทั่วไป เมื่อกล่าวถึงเรื่องเล่า หรือการเล่าเรื่องในศาสตร์ต่างๆ การเล่าเรื่อง เป็นวิธีการส่งสารที่มีโครงสร้างและองค์ประกอบที่ชัดเจน นั่นคือต้องมีตรรกะของการเล่า (Logic of narration) ซึ่งมีองค์ประกอบต่างๆ (กาญจนา แก้วเทพ, 2554:166) ดังนี้ 1. มีพระเอก นางเอก หรือตัวเอก 2. มีตัวร้าย 3. มีความขัดแย้งระหว่างสองฝ่าย 4. มีผู้ช่วยเหลือหรือมือที่สามที่คอยช่วยเหลือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง 5. มี Magic อาจะหมายถึงของวิเศษ อาวุธ หรือความสามารถเหนือมนุษย์ธรรมดา อ้างถึง นพพร ประชากุล (2543) กล่าวถึงการเล่าเรื่องว่าแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ 1. ระดับเนื้อความหรือระดับตัวบทคือเนื้อความที่รับรู้ได้ด้วยตา เป็นรูปธรรมตามที่ปรากฏจริงๆ เนื้อความต่างๆ ในนวนิยาย 2.ระดับเนื้อเรื่อง เป็นระดับโครงสร้างที่เป็นโครงสร้างความสัมพันธ์ของแนวคิด หรือมโนทัศน์ที่อยู่ในเรื่องโดยการศึกษาการเล่าเรื่องในระดับเนื้อความจะดูที่องค์ประกอบการเล่าเรื่อง

การเล่าเรื่องเป็นสิ่งที่อยู่คู่กับสังคม ละครโทรทัศน์ คือ ละครพูดที่แสดงทางโทรทัศน์ มีการตกแต่งฉากให้เหมือนจริง ซึ่งนั่นคือ เส้นเรื่องของเรื่องละครที่มีรายละเอียดทั้งโครงเรื่องหลัก และเรื่องรองประกอบกันมีลูกผสมของพลอตสืบสวนสอบสวน ผสมเมโลดราม่าขี้ใจคนดูด้วยปมฆาตกรรม มีการเล่าเรื่องด้วยเสียง การใช้คำพูดของตัวละคร เพลงประกอบที่ลงตัว มีรสนิยมแบบหนัง การจัดวางภาพมีความประณีต การถ่ายทำสวยงาม การตัดต่อที่ตีภาพที่ออกมาจึงได้ละครที่อารมณ์แบบชมภาพยนตร์ หากอธิบายถึงเนื้อหาในการดำเนินเรื่องในแต่ละตอนนั้น ตัวละครอาจจะแก้ปัญหาคลี่คลายปมในเรื่องได้ หรืออาจจะทิ้งปมปริศนา เอาไว้ โดยไป การแก้ปัญหาเรื่องรองของแต่ละตอนอย่างเดียวกันได้ โดยแกนหลักของละคร คือ ตัวละครทุกตัวต่างมีลักษณะเฉพาะตัวของตนเองได้ พอกันกับพระเอก นางเอก หรือตัวโกง ที่มีมิติหลายมุม หลายด้าน พอ ๆ กัน จึงทำการบรรยายละเอียดเฉพาะ ของตัวละครทุกตัวลงไปอย่างตั้งใจ จึงก่อให้เกิดคาแรคเตอร์ของตัวละครขึ้นมาองค์ประกอบของการเล่าเรื่อง ดังนี้

1. โครงเรื่อง (Plot)

หมายถึง การลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างมีเหตุมีผลและมีจุดหมายปลายทาง กล่าวคือ มีช่วงต้น ช่วงกลาง และตอนจบของเรื่องการวางโครงเรื่องคือการวางแผน หรือ กำหนดเส้นทางของตัวละครภายในเรื่องที่จะมีทั้ง ปัญหา อุปสรรค การกระทำ ทางเลือก และบทสรุปของตัวละครแต่ละตัวว่าจะเป็นอย่างไ

การลำดับเหตุการณ์ในโครงเรื่อง (อาจเรียกว่า ขนบของการเล่าเรื่อง Narration convention) มี 5 ขั้นตอน ดังนี้ (อุมาพร มะโรณี, 2551:31)

- 1) ขั้นเริ่มเรื่อง (Exposition) การเริ่มเรื่องเป็นการชักจูงความสนใจให้ติดตามเรื่องราว มีการปูเรื่อง เช่น แนะนำตัวละคร สถานที่ หรือเผยปมปัญหาหรือข้อขัดแย้งให้ชวนติดตาม โดยที่ไม่จำเป็นต้องไล่ตามลำดับเวลาจากก่อน หรือหลัง ก็ได้
 - 2) ขั้นพัฒนาเหตุการณ์ (Rising action) คือการดำเนินเรื่องราวหรือเหตุการณ์ให้ต่อเนื่องสมเหตุสมผล โดยเพิ่มปมปัญหา ความขัดแย้ง ของตัวละครให้เข้มข้นขึ้นเพื่อพัฒนาเหตุการณ์สู่ขั้นต่อไป
 - 3) ขั้นภาวะวิกฤต (Climax) เป็นขั้นที่ความขัดแย้งหรือปมปัญหาพุ่งถึงขีดสุดของเรื่อง ตัวละครจะถูกบีบให้เลือกรูปแบบใดอย่างหนึ่ง
 - 4) ขั้นภาวะคลี่คลาย (Falling action) เป็นขั้นที่ปัญหาความขัดแย้งต่างๆ สามารถเปิดเผยหรือคลี่คลายได้แล้ว
 - 5) ขั้นยุติเรื่องราว (Ending) เป็นขั้นที่เรื่องราวต่างๆ ได้จบสิ้นลง โดยไม่จำเป็นต้องจบแบบมีความสุขเสมอไป อาจจะจบแบบสูญเสีย หรือจบแบบเป็นปริศนาก็ได้
- เพ็ญสิริ เสวตรวิหารี (2541) แบ่งลักษณะโครงเรื่องออกเป็น 8 ลักษณะ ดังนี้ ความรักของชายหญิง รักสามเส้า ความสำเร็จ ชินเดอเรลลา คฤหาสน์ลึกลับ ใครทำอะไร แมวจับหนู และเพชรตัดเพชร

2. แก่นเรื่อง (Theme)

แก่นเรื่องหรือแก่นความคิด (Theme) เป็นแนวคิดหลักของเรื่องที่เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการเล่าเรื่องเมื่อต้องวิเคราะห์หาคำสำคัญของเรื่องเพื่อให้ทราบว่าคุณส่งสารต้องการบอกอะไร

โดยแก่นเรื่องแบ่งได้ 6 ประเภท ดังนี้ (J.S.R. Goodlad, 1971) ความรัก (Love theme) ศีลธรรม จรรยา (Morality theme) แนวคิด (Idealism theme) อำนาจ (Power theme) การทำงาน (Career theme) และเหนือจริง (Outcast theme)

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 10
"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward"

3. ความขัดแย้ง (Conflict)

ปริญญญา เกื้อหนุน (2537, อ้างถึงในฉลองรัตน ทิพย์พิมาน, 2539) ให้ความเห็นเกี่ยวกับความขัดแย้งว่า “ความขัดแย้งเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งของเรื่องที่สร้างปมปัญหา การหาหนทางแก้ปัญหา ความขัดแย้งของตัวละครคือ การเป็นปฏิปักษ์ต่อกัน หรือความไม่ลงรอยในพฤติกรรม การกระทำความคิด ความปรารถนา หรือความตั้งใจของตัวละครในเรื่อง ความขัดแย้งสามารถแบ่งได้ 3 ประเภท ดังนี้ 1. ความขัดแย้งระหว่างคนกับคน 2. ความขัดแย้งภายในจิตใจ 3. ความขัดแย้งกับภายนอก เช่น ความขัดแย้งกับสภาพแวดล้อมหรือธรรมชาติอันโหดร้าย

4. ฉาก (Setting)

ฉากเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีอยู่ในเรื่องเล่าแทบจะทุกประเภท เนื่องจากฉากเป็นสถานที่ที่ดำเนินเหตุการณ์ต่างๆ ภายในเรื่องซึ่งสามารถบอกความหมายบางอย่างในเรื่องและมีอิทธิพลต่อความคิดและการกระทำของตัวละคร ฉากในการเล่าเรื่องแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

- 1) ช่วงเวลา (Time) คือช่วงเวลาที่เกิดเหตุการณ์ในเรื่องเล่าขึ้นขึ้น
- 2) สถานที่ (Location) คือสถานที่ที่เกิดเหตุการณ์ขึ้นเป็นตัวกำหนดต่อจากช่วงเวลา

5. บทสนทนา (Dialogue)

บทสนทนาเป็นส่วนที่ช่วยให้เหตุการณ์ในเรื่องดำเนินไปตามที่ต้องการ นอกจากนั้นบทสนทนายังเป็นส่วนที่สะท้อนถึงความคิด อารมณ์ ความรู้สึก ลักษณะนิสัย และบุคลิกของตัวละครด้วย การเขียนบทสนทนาจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับความเหมาะสมของตัวละครด้วย

วีรวัดน์ อินทรพร (2545, นศ 122-123) ได้กล่าวไว้ว่า บทสนทนา มีความสำคัญต่อการเขียนเรื่อง วัตถุประสงค์สำคัญของการเขียนบทสนทนา คือ

- 1) ช่วยดำเนินเรื่อง แทนการบรรยายของผู้เล่า
- 2) ช่วยให้รู้จักตัวละครในเรื่องโดยอ้อม
- 3) ช่วยให้วิธีการเขียนไม่ซ้ำซากจำเจ
- 4) สร้างความสมจริง ทำให้ผู้รับสารรู้สึกว่าเป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นจริง
- 5) ทำให้บทประพันธ์น่าอ่าน มีชีวิตชีวา โดยเฉพาะบทสนทนาที่เขียนได้ตรงตามบุคลิกตัว

6. มุมมอง (Point of view)

มุมมอง เป็นกลวิธีที่ผู้แต่งใช้ในการเล่าเรื่อง โดยกำหนดว่าจะเล่าเรื่องผ่านมุมมองของใครหรือตัวละครตัวไหน กลวิธีในการเล่าเรื่องจึงอาจแบ่งได้หลายวิธีดังนี้

- 1) บุรุษที่หนึ่งที่เป็นตัวละครสำคัญในเรื่องเป็นผู้เล่า
- 2) บุรุษที่หนึ่งซึ่งเป็นตัวละครรองในเรื่องเป็นผู้เล่า
- 3) ผู้ประพันธ์ในฐานะเป็นผู้รู้แจ้งเห็นจริงทุกอย่างเป็นผู้เล่า (The Omniscient author)
- 4) ผู้ประพันธ์ในฐานะเป็นผู้สังเกตการณ์เป็นผู้เล่า (The Author as an observer) การเล่าแบบนี้จะไม่เล่าถึงความคิดของตัวละคร และเล่าเพียงลักษณะภายนอกที่เห็นและได้ยินเท่านั้น
- 5) บุรุษที่หนึ่งเป็นผู้เล่าด้วยวิธีกระแสจิตประหวัด (Stream of consciousness) คือ การให้ตัวละครสำคัญเล่าเรื่องของตนเองแต่ไม่ใช้การเล่าตามเหตุการณ์ เป็นการที่ตัวละครเล่าผ่านความนึกคิดหรือความทรงจำ

7. สัญลักษณ์พิเศษ (Special symbol)

เป็นการใช้สัญลักษณ์ในการสื่อความหมายทั้งในรูปของคำพูดและภาพ สัญลักษณ์พิเศษที่พบในภาพยนตร์และละครแบ่งเป็น 2 ชนิด ดังนี้

1) สัญลักษณ์ทางภาพ คือ องค์ประกอบของเรื่องที่ถูกนำเสนอซ้ำๆ โดยที่สัญลักษณ์ทางภาพเป็นได้ทั้งภาพเดี่ยวหรือกลุ่มภาพที่เกิดจากการตัดต่อ

2) สัญลักษณ์ทางเสียง คือ เสียงต่างๆ ที่ถูกใช้เพื่อสื่อความหมายอื่นๆ อาจจะเป็นเพื่อตอกย้ำจากภาพหรือเพื่อเปรียบเทียบกับภาพเพื่อให้ได้ความหมายที่ต่างไปก็ได้

สรุปได้ว่า 1. โครงเรื่อง (Plot) อ้างอิงจากทฤษฎีการเล่าเรื่องตัวละครของเรื่องมักจะต่อสู้กับอุปสรรคที่เกิดขึ้นกับชีวิตตัวละครที่เป็นอุปสรรคภายในจิตใจ โดยต้องการทราบว่าใครคือต้นเหตุทำให้ภรรยาคนแรกของเมธต้องฆ่าตัวตาย เหตุการณ์ในเรื่องมักเกิดขึ้นในช่วงเวลาที่ต่อเนื่องเป็นเหตุเป็นผลเชื่อมโยงกันเมื่อเรื่องในอดีตถูกปิดไว้เป็นความลับ จะกำลังจะถูกเปิดเผยขึ้น สอดคล้องกันไปจนถึงบทสรุปที่จบที่ทำให้ผู้ชมได้ลุ้นว่าใครคือฆาตกร 2. แก่นเรื่อง (Theme) เป็นแบบมองโลกในเชิงอุดมคติ เป็นเรื่องราวที่สะท้อนชีวิต ค่านิยม วัฒนธรรม ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว ตามความเชื่อของครอบครัวคนไทยเชื้อสายจีนตามแบบอย่างในละครที่เน้นการให้ความสำคัญกับสายเลือดมากกว่าบุคคล เมื่อแต่งงานไปแล้วก็กลายเป็นคนในครอบครัวอื่น จึงให้ความสำคัญกับลูกชายซึ่งถือเป็นผู้สืบทอดเชื้อสายของตระกูลต่อไป จึงเป็นเหตุให้เกิดแรงจูงใจในการฆาตกรรมในครอบครัวขึ้น 3. ความขัดแย้ง (Conflict) เกิดจากความขัดแย้งระหว่างพี่น้องในตระกูล ความขัดแย้งที่เกิดภายในจิตใจของเมธถูกชายคนรองในตระกูลจระฮันต์ ขณะที่อาจกำลังจะสิ้นใจได้ ทั้งประโยคเด็ดไว้ให้ได้คิด และหลังจากที่อาจได้เสียชีวิตลงเมธก็ได้พบสมุดแดงซึ่งสมุดเล่มนั้นได้บอกเล่าความลับอะไรบางอย่างเอาไว้ 4. ตัวละคร (Character) ตัวละครมีบุคลิกกลม (Round Character) เป็นตัวละครที่มีทั้งข้อดีและข้อเสียอยู่ในตัวเอง มีความลึกซึ้ง และเข้าใจได้ยากกว่าตัวละครที่มีบุคลิกแบน มีลักษณะคล้ายชีวิตจริงของคนในสังคมไทยเชื้อสายจีน 5. ฉาก (setting) เป็นฉากที่เกี่ยวข้องกับเรื่องกับบ้านเป็นส่วนใหญ่ ฉากโดยรวมมักจะเกิดขึ้นในสถานที่ภายในบ้านของแต่ละครอบครัวโดยแยกกันอยู่คนละหลังโดยมีบุคคลในตระกูล เป็นผู้ดำเนินเรื่องยาวทั้งหมดของละครเรื่องนี้ 6. มุมมองในการเล่าเรื่อง (Point of view) มีการเล่าเรื่องผ่านมุมมองของบุคคลที่ 3 (The third-person narrator) โดยการเล่าเรื่องผ่านตัวละครต่างๆ ชีวิตความเป็นอยู่ ลักษณะนิสัยของแต่ละครอบครัว วิธีนี้เป็นวิธีที่นิยมมากที่สุดเพราะเล่าเรื่องได้กว้างและเห็นภาพอย่างชัดเจน 7. สัญลักษณ์พิเศษ (Symbol) มีการใช้สัญลักษณ์พิเศษทางภาพ หลังจากที่ถูกเสียชีวิตลง คนในครอบครัวของอาจก็ได้พบกับสมุดแดงปริศนาจำนวน 3 เล่มจากในห้องของอาจ ที่ได้มีการบันทึกภาพวาดเล่าเรื่องราวต่างๆ ทั้งหมดเอาไว้

ค่านิยมคนไทยเชื้อสายจีน

พนัส หันนาคินทร์ (2537) กล่าวถึงความหมายของค่านิยมไว้ว่า เป็นการยอมรับนับถือและพร้อมที่จะปฏิบัติตามคุณค่าที่คนหรือกลุ่มคนในสังคม มีต่อสิ่งต่างๆ อาจเป็นวัตถุ ความคิดหรือการกระทำในด้านต่างๆ เช่น เศรษฐกิจ สังคม ทั้งนี้ ได้มีการประเมินค่าจากทัศนคติต่างๆ โดยรอบคอบแล้ว

Miller (1995) ได้อธิบายว่า ค่านิยมเป็นเจตคติและความเชื่อที่ฝังลึกในชีวิตของบุคคลและมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลในทุกด้าน จากพฤติกรรมที่เห็นได้ง่าย อาทิเช่น การแต่งกายไปจนถึงพฤติกรรมที่ซับซ้อน อาทิเช่น การแสดงความคิดเห็น การเลือกคู่ครอง ความยุติธรรม เป็นต้น

จากทัศนคติต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความหมายของค่านิยมสรุปได้ว่า ค่านิยม เป็นสิ่งสำคัญมีบทบาทต่อความคิดและการแสดงออกทางพฤติกรรมของมนุษย์ในครอบครัว และสังคม ทำให้ครอบครัวมีความโน้มเอียงไปในทางเดียวกันในสังคมนั้นๆ เป็นแนวทางที่มนุษย์จะประพฤติตนไปในแนวทางที่ตนได้พิจารณาไตร่ตรองแล้วว่าเป็นสิ่งที่ดีสำหรับตนหรือสังคมยอมรับนับถือ และปฏิบัติตามแนวคิดนั้นๆ อย่างสม่ำเสมออาจเปลี่ยนแปลงไปตามกาลสมัย และตามความคิดเห็นของมนุษย์ในสังคมนั้น ค่านิยมคนไทยเชื้อสายจีนในละครเรื่อง เลือดข้นคนจางในการถ่ายทอดค่านิยมในสังคมไทย แบ่งออกเป็นเรื่องหลักๆ เช่น

1. ค่านิยมอันเกิดจากศาสนาและความเชื่อ จะได้เห็นถึงฉากสำคัญของเรื่องในฉากงานศพของอาภิงซึ่งเรียกว่า กงเต็ก ซึ่งหมายถึง การแสดงความกตัญญูของลูกหลานออกมาเป็นพิธีอุทิศส่วนกุศลให้แก่ผู้วายชนม์ และการกระทำสะสมความดีของคนผู้นั้นในฉากนี้จะมีการเรียงลำดับหลานนอก หลานใน ซึ่งหลานใน หมายถึง ลูกของลูกชายที่เป็นสายตรงของตระกูลเท่านั้น ส่วนหลานนอก หมายถึง ลูกสาวในตระกูลที่แต่งงานออกไปมีลูกไม่ว่าจะหญิงหรือชาย นับว่าเป็นหลานนอกหมด เพราะถือว่าเปลี่ยนไปใช้นามสกุลอื่นแล้ว ค่านิยมอันเกิดจากความเชื่อการรักลูกชายมากกว่าลูกสาวในรุ่นอาภิง-อาภิง ส่วนรุ่นลูก และหลานที่ค่านิยมนี้เปลี่ยนแปลงไปเพราะ (เมธรักลูกสาวมาก) หรือสาเหตุจากมีลูกสาวเพียงคนเดียว

2. ค่านิยมด้านประเพณีคนไทยเชื้อสายจีน จะเห็นได้ว่ายังมีการคลุมถุงชนโดยให้ลูกแต่งงานกับลูกสะใภ้ที่พ่อแม่คัดมาอย่างดีเพื่อผลิตหลานชายคนแรกก็เกิดขึ้นกับลูกชายคนโตเท่านั้น และถือเป็นการรวมสองครอบครัวเข้าไว้ด้วยกัน โดยการเล่าเรื่องผ่านตัวละครอาภิงและอาภิงได้จัดหาสะใภ้ใหญ่ไว้กับลูกชายคนโต ซึ่งการนำพาสะใภ้ใหญ่เข้ามาในบ้านในครั้งนี้ก็นำมาซึ่งความขัดแย้งให้กับคนในครอบครัวของตระกูล ส่วนเมธรักลูกชายคนรองก็ได้พาพิม สะใภ้ไทยเข้าบ้าน ส่วนกรกันต์แต่งงานกับน้ำผึ้ง ก็หลุดจากค่านิยมการคลุมถุงชน ทั้งที่อยู่ใน generation เดียวกัน ส่วนในรุ่นหลาน อ้อยอยู่กับคิม ก็หลุดจากค่านิยมการคลุมถุงชน และมีค่านิยมการอยู่ก่อนแต่ง สิ่งต่างๆ เหล่านี้ ก็ได้เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย

3. ค่านิยมด้านความรัก ในที่นี้จะขอเน้นถึงความรักระหว่างครอบครัว ความรักระหว่างหนุ่มสาว และความรักระหว่างพี่น้อง ดังจะเห็นได้ว่าคนจีนมักให้ความสำคัญกับลูกชายมากกว่าลูกสาว ฉากหนึ่งตอนรับประทานอาหารร่วมกันอาภิงจะหยิบกั๋งตัวโตๆ ให้กับลูกชายคนโตและคนรอง ซึ่งลูกสาวจะไม่ได้ทานแบบพี่ชาย ซึ่งทำให้เกิดความน้อยใจกับลูกสาวไม่น้อย และต้นตอของปัญหาคือความไม่ยุติธรรม ส่วนในแง่มุมความริษยา จนทำให้กิมคริสงใจฆ่าพิม ก็เป็นผลสืบเนื่องมาจากความรักความลำเอียงในครอบครัวเช่นกัน

4. ค่านิยมเรื่องเพศ จะเห็นได้ว่าเพศชายจะใหญ่กว่า ละครเลือดข้นคนจางจะเห็นได้ว่ามักให้ความสำคัญกับลูกชายมากกว่าลูกสาว ลูกชายได้สืบทอดกิจการต่อ ได้รับมรดกเป็นส่วนใหญ่ และมักจะแบ่งกิจการให้ลูกชายเป็นผู้ดูแลทั้งหมด

5. ค่านิยมเกี่ยวกับความกตัญญูทวดเทวี มีการปลูกฝังต่อคนในครอบครัว จะเห็นได้ว่าพี่ชายคนโตมีบุคลิกเงียบ สุขุม เก็บอารมณ์ ใจดี มีเหตุและผลเป็นที่เคารพของพี่น้อง และมีความกตัญญูต่อพ่อและแม่ ปฏิบัติตามความต้องการของพ่อแม่โดยไม่ปฏิเสธ เช่นความต้องการในการแต่งงานกับคนที่ตนเองไม่ได้รับรักโดยได้มีการนำเสนอค่านิยมความกตัญญูทวดเทวีเพื่อมุ่งรักษาค่านิยมที่ดีที่ควรนำมาปฏิบัติ

6. ค่านิยมด้านการศึกษา ปัจจุบันทั้งคนไทยและคนจีนก็ได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาเพราะเป็นพื้นฐานที่สำคัญของชีวิตที่จะประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ ละครเลือดข้นคนจางจะเห็นได้ว่ามีความเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาทั้งไทย และต่างประเทศ โดย generation รุ่นลูก ภัสสรได้รับการศึกษา และ

เป็นคนเรียนหนังสือเก่ง เช่นเดียวกับกับเหมเหม ที่เป็นรุ่นหลานก็ไม่ได้รับการกีดกันหากอยากที่จะไปศึกษาต่อที่ต่างประเทศ

สรุป

ละครเลือดข้นคนจาง เป็นโครงเรื่องที่สามารรถเข้าถึงกลุ่มผู้ชม ผู้ฟังในวงกว้างได้อย่างมาก เกิดปมความขัดแย้งระหว่างพี่น้องในตระกูล ความขัดแย้งที่เกิดภายในจิตใจ ตัวละครมีบุคลิกกลม (Round Character) เป็นตัวละครที่มีทั้งข้อดีและข้อเสียอยู่ในตัวเอง มีความลึกซึ้ง และเข้าใจได้ยากกว่าตัวละครที่มีบุคลิกแบน มองโลกในเชิงอุดมคติ เป็นเรื่องราวที่สะท้อนชีวิต ค่านิยม วัฒนธรรม ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว ตามความเชื่อของครอบครัวคนไทยเชื้อสายจีนตามแบบอย่างในละครที่เน้นการให้ความสำคัญกับสายเลือดมากกว่าบุคคล เป็นฉากที่เกี่ยวกับเรื่องบ้านเป็นส่วนใหญ่ ฉากโดยรวมมักจะเกิดขึ้นในสถานที่ภายในบ้านของแต่ละครอบครัว มีการใช้สัญลักษณ์พิเศษทางภาพ คือ สมุดแดงปริศนาจำนวน 3 เล่ม และมีการเล่าเรื่องผ่านมุมมองของบุคคลที่ 3 (The third-person narrator) โดยมีการเล่าเรื่องผ่านตัวละครต่าง ๆ ชีวิตความเป็นอยู่ ลักษณะนิสัยของแต่ละครอบครัวโดยละครเรื่องนี้จบลงที่จุดเริ่มต้นค่านิยมทั้ง 6 ประเภท ที่ปรากฏในละครเรื่อง เลือดข้นคนจาง สะท้อนการใช้ชีวิตของครอบครัว สภาพความเป็นอยู่ของคนไทยเชื้อสายจีน อาทิ ค่านิยมอันเกิดจากศาสนาและความเชื่อ ค่านิยมด้านประเพณีคนไทยเชื้อสายจีน ค่านิยมด้านความรัก ค่านิยมเรื่องเพศ ค่านิยมเกี่ยวกับความกตัญญูกตเวทีก ค่านิยมด้านการศึกษา จะเห็นได้ว่าการดำเนินชีวิตของตัวละครที่ไม่ได้จบลงอย่างหดหู่ แต่แฝงไว้ซึ่งแง่คิดในการใช้ชีวิต การแก้ไขปัญหาอย่างมีทางออก ถือเป็นแนวทางการใช้ชีวิตในครอบครัวซึ่งถือได้ว่าเป็นสถาบันพื้นฐานทางสังคมที่มีบทบาทสำคัญที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

เลือกส่วนที่เป็นประเด็นสำคัญของผลการวิจัย มาแสดงความคิดในเชิงวิชาการที่มีเหตุผลผล นำข้อมูลมาสนับสนุนผลการวิจัยที่นำมาอภิปราย

ข้อเสนอแนะ

1. การศึกษาในครั้งนี้เฉพาะละครไทยเพียงอย่างเดียว หากมีการเปรียบเทียบระหว่างละครไทย กับละครต่างประเทศ จะทำให้เห็นความแตกต่างของค่านิยมที่ชัดเจน และจะทำให้เห็นจุดที่นำมาปรับปรุงให้ละครไทยมีความหลากหลายทางวัฒนธรรมมากขึ้น
2. การศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับค่านิยมในการรับชมละครผ่านช่องทางออนไลน์
3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบค่านิยมและโลกทัศน์ในละครเรื่องอื่น ๆ
4. นำไปเป็นแนวทางในการผลิตละครที่ให้แง่คิด และค่านิยมที่ดีให้กับผู้ชม

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 10
"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward"

เอกสารอ้างอิง

หนังสือ

- กาญจนา แก้วเทพ. (2549). ศาสตร์แห่งสื่อและวัฒนธรรมศึกษา. กรุงเทพฯ : เอดิชั่นเพรสโปรดักส์.
- กาญจนา แก้วเทพ. (2547). การวิเคราะห์สื่อ แนวคิดและเทคนิค. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: แบรินด์ เอจ.
- ฉวีวรรณ วรรณประเสริฐ. (2522). สังคมไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แพรวพิทยา.
- สมบูรณ์ สุขสำราญ. (2529). ความเชื่อทางศาสนาและพิธีกรรมของชุมชนจีน. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพัตรา สุภาพ. (2522). สังคมและวัฒนธรรมไทย ค่านิยม ครอบครัว ศาสนา ประเพณี. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

วิทยานิพนธ์

- ฉลองรัตน์ ทิพย์พิมาน. (2539). วิเคราะห์โครงสร้างการเล่าเรื่องในภาพยนตร์อเมริกัน ที่ตัวเอกเป็นสตรี. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รวมพร ศรีสมานันท์. (2541). การวิเคราะห์การเล่าเรื่องทางโทรทัศน์ในรายการสัมภาษณ์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต) บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- สุภาวรรณ วรรณระสุภกุล. (2550). คุณลักษณะของละครเอเชียยอดนิยม ศึกษากรณีละครญี่ปุ่นใต้หวันและเกาหลีโทรทัศน์ไทย (วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- อภิญา ศรีรัตนสมบูรณ์. (2534). การวิเคราะห์ละครโทรทัศน์ชุด “คู่กรรม” ในการถ่ายทอดความเชื่อและค่านิยมในสังคมไทย. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- อุมาพร มะโรณี. (2551). สัมพันธบทของการเล่าเรื่องในสื่อการ์ตูน ละครโทรทัศน์และนวนิยาย (วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต) สาขาสื่อสารมวลชน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2561). มองวัฒนธรรมจีนผ่าน “เลือดข้นคนจาง”. สืบค้นเมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2561, จาก <https://www.chula.ac.th/cuinside/13320/>
- CAMPUS Star. (2561). แผนผังครอบครัว ตระกูลจระอนันต์ ใน เลือดข้นคนจาง. สืบค้นเมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2561, จาก <https://lifestyle.campus-star.com/entertainment/134370.html>
- MTHAI. (2561). เลือดข้นคนจีน เข้าใจคนไทยเชื้อสายจีนผ่าน 6 วิทยานิพนธ์. สืบค้นเมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2561, จาก <https://thematter.co/pulse/6-research-thai-chinese/60646>
- The MATTER. (2561). ทำไม คนจีนถึงรักลูกชาย และความหมายของ ตัวซุง หลานนอก หลานใน. สืบค้นเมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2561, จาก <https://teen.mthai.com/variety/156903.html>